SAN ROSENDO

VIDA Y MILAGROS DE

OBISPO DE MONDOÑEDO

SIGLO XII

B. N. L.
184
ILUMINADOS

Fl.
184

Microfilmado
em
25/1/96
Rui Lourenço

FACTA ET MIRACVLA SANCTI RVDSINDI EPISCOPI DVMIẼSIS, ABATIS, FVDATORIS, E DOMINI MONASTERII CELLENOVÆ

S[illegible]ptam [illegible] R[illegible]eren[illegible] Patrem Magistrum Fratrẽ Ste- [illegible] in eode[illegible] cænobio Monachũ & Professũ.

PROLOGO.

Mirabilis Deus in Sanctis s[illegible]s, dicit Propheta David in psalmo 67. Sed mult[illegible] modis mirabilis in sanct[illegible] suo Rudesindo fuit: nam mirabilis fuit in eius conceptione, Mirab[illegible] in Baptismo, Mirabilis in vita, Mirabilis in morte, Mirabilis Post mortem.

[illegible]um est mihi, post- [illegible] miracula eius legi; alia a videntibus audivi, alia a personis honestis acce- pi, [illegible]a omnia in eod[illegible] ce[illegible] Scribere, Et in duo[illegible]s dividere, ita ut qua in vita [illegible] fecit in [illegible]o inve- niantur, & quæ [illegible] in secundo.

Ecoi.

BIBLIOTECA NACIONAL DE LISBOA

Vdesindus ex
Regio genenere
a Proceribꝰ nobilitatis
Galeciæ, & Portugaliæ.
Originem traxit Pater
eius Gutierre Menen-
dez, Mater eius Ildua-
ra vocatur. Isti in Galia
partibus, & Portugaliæ
prospere, & abūdanter
procedebant, vnus tamē
dolor angebat, quo nati
filij statin Post baptismū
moriebantur. Factū est
autem, vt, dū Comes Gu-
tierre in bello contra Aga-
renos apud Coleimbriā. vt
Dux moraretur, Ilduara
eleemosynas daret, Eccle-
sias visitaret, Ieiunia fac-
ret, preces multiplicaret.
postulās cum lachrymis v-
a deo filium benedictionis.
Ecclesia fundata erat in al-
titudine montis Coruode,
Dedicata Sancto Salua-
tori, Et distabat duobus
milliaribꝰ a villa Salas,
in qua Comites Palatium
suum habebant: illa, vt hāc
Ecclesiam visitaret, & diui-
na officia audiret, in eā sine
comitatu nudis pedibꝰ per
iter asperum cum singultibꝰ
& lacrimis assidue beniebat
Quadam die Spiritus Sancti
gratia feruens fessa ex itinere
ad altare procidēs & orās
obdormiuit: Angelus Do-
mini ei apparuit, ac eam
con.

consolabatur dicens Ilduara gaude, preces tuæ coram Deo audite sunt, Concipies, & paries filiũ qui apud homines erit Magni pretij, & apud Deũ Magni meriti. Illa expergefacta gratias Deo redidit, & statim missit nuntiũ ad virum suũ vt veniret adse, qui dereuelatione certior factus, gratias etiã cũ magna lætitia dedit Deo. Post aliquot dies Ilduara concepit, menses grauidinis sine fastidio compleuit, & vigessima die sexta mẽsis Nobembris peperit filiũ, quem vocauit Rudesindum. Parentes ob reuerẽtiam natiuitatis eius Magnas eleemosinas distribuerunt pauperib9, & iuertatem seruis dederũt, & dies illa, quæ fuit vigiliæ Sãctorũ Martyrũ Facũdi, & Primitiui apud eos toto tempore vitæ læta & festiua fuit. Imo ipse Rudesindus in testamento suo præcepit monachis Cellę nouæ, vt õnib9 futuris temporib9 diem illũ peculiaribus Eleemosinis quotannis celebrarent.

LECOII.

Eminerat Ilduara bonũ nuntium ab Angelo accepisse ideo a die Conceptionis filij Ecclesiam iuxta Salas cepit edificare, deinde Eppos ad cõ

secrationem, vocauit, & eam Sancto Archangelo Michaëli, & õnibus Angelis dedicauit. cõcurẽtib9 consanginčis, & amicis ad baptismũ pueri, placuit parentib9. vt in Ecclesia Sancti Saluatoris super mõtem Coruoda baptizaretur, quia mater eius ibi de cõceptu reuelationem acceperat: quæsierũt ergo magnũ fontẽ lapideũ & posuerũt super plaustrũ, vt ad hanc Ecclesiam Sancti Saluatoris defferretur Cũbobes traherent fontẽ lapideum, plaustrũ pondere comfractum est; dumq; serui nouũ plaustrum preparãt, fons baptismalis intra Ecclesiã Sancti Michaelis nuper edificatam inuctus est. Omnes videntes prodigium mirati sunt valde: Parentes autem in Fantis cognouerũt volũtatem Dei esse vt in Ecclesia Sancti Michaëlis baptizaretur, & ita factũ est: lapideus fons baptismalis vsque hodie in ea Ecclesia seruatur.

Lec. IIII.

Rudesindus ab infantia non curabat de ludis puerorũ, nec vanitatib9 mũdi, sed legẽ Dei meditabatur die ac nocte, quam usq; adeo studuit inplere, vt de eo possimus dicere, quod nulli animũ voluptati dedit, sicut.

sicut Magnus Gregorius dixit de Sancto Patre Benedicto. Literas ac libeiales artes faciliter dedicit, & in sacra Scriptura multũ profecit, in iuuenili autẽ ætate iuditium senis ostẽdebat. Eloquium eius dulce, & suaue mulcebat, & hattrahebat, verbũ in ore eius potẽs, & efficax õnia persiciebat. Erat modestus maturus & grauis sine molestia, lętus, & iucũdus sine leuitate, vultu placidus, Statura mediocris. Adhuc in adolescentia tantũ virtutibus excelluit, vt fama eius per totã Hispaniam divulgaretur; nota enim erat castitas eius, modestia, misericordia in

pauperes, munificentia ad amicos pietas ad Deũ charitas ad Omnes. Episcopatus Dumiensis vacauit, Clerus & populus sine dissensione Rudesindũ vt speculum virtutũ in Episcopũ suum elegerũt: ille renuebat dicẽs se indignũ tanta dignitate, & tantũ onus non posse sustinere, quia vix cũpleuerat decimũ octavum ætatis anuũ, sed istante Clero & populo. a Deo admonitus est, vt susciperet onus Episcopale. Positus in Episcopatu, vt luminare magnũ super cãdelabrũ illuxit Ecclesiæ Dei, Pauperebus & peregrinis tãquam Pater erat, viduis, & orphanis solatiũ: Curam adhibuit.

buit in docendo in prædi-
cando verbũ Dei, & incori-
gendo prauos mores. Ec-
clesias aumentabat, colap-
sas reedificabat clerũ ani-
mabat, Omnes auertebat
a vitijs, & atrahebat ad serui-
tiũ Dei. Iamiam Sanctus
Episcopus fesus mũdi põpis,
& solitudinem. appetẽs totũ
se Deo tradere ex corde
desiderabat, interea aliqua
monasteria cõstruxit, ad
quæ tanquã ad portũ secu-
rũ aliquãdo veniebat, &
posquam in illis se dederat spiri-
tuali9 exercitijs, ad Episcopa-
tus curam revertebatur,
Ita temperabat cõtẽplati-
uã vitam cum actiua, vt ali-
quando Maria aliquãdo
Martha sedaret.

Lec. IIII.

Ecclesia Apostoli-
ca Compostelana
per Sisnandum Rudesi-
di cõsanguineum regebatur
hic sis mãdus ludis excesi-
sibus, & vanitatib9 atten-
dens Officij sui Curam par-
ui pendebat, imo et flagitiosi-
sus populo Clero, & proceri-
bus, Et Regi Santio
in fensus erat. Rex post
admonitionem Sisnan-
dum incarcerauit, & ãnu-
ente clero & populo Rude-
sindum substituit vt cõ-
sanginei sui deffectus su-
pleret: ille nouum Epis-
copatum accipere nolle-
bat, sed Rex cũ Magn
natib9

contemdit quousque consensit, & accepit.

Hoc tempore absente Rege Galecia à Normãnis invadebatur, & Portugallia a Mauris debastabatur: Rudesindus exercitu congregato confidens in misericordia Divina magis quam in illo, repetens que versiculum psalmi 19. Hi in curribus, & hi in equis, nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus, Normannis & Mauris obviavit, Normanos, fabente Deo, ex Gallecia expulit, Mauros sic represit, ut intra terminos suos contineri coëgerit victor a Compostellæ civib9. communi gratulatione receptus est. post pauca Sanctius Rex moritur, quo cognito, Sisnandus vincula confringens e carcere fugit, & ipsa nocte Nativitatis Domini nostri Iesuchristi, Rudesindum cum Canonicis pausantem aggresus est; gladium strictũ manu portabat, quo mortem minabatur, nisi Episcopatum relinqueret, & civitatem desereret, Rudesindus ponderosis verbis temeritatem arguit Prophetans Mortem violentam, Sisnando cito curaturam, quæ ita cõtigit.

tigit sicut ei fuerat a Rude-
sindo prædicta, ille sine mora ex
Conpostella exiuit & letus
confugit ad Monaste-
riũ Sancti Ioannis deca-
uero, quod edificauerat.

LECO V.

Sanctus vir Ru-
desindus solitu-
dini, orationi, & contem-
plationi totum se dedit
in istis temporibus intan-
tum, vt orãs pernoctaret;
Dum ergo instantius in
Monasterio Caueri con-
templationi vacaret, mũ-
di ponpis, & vanitatib9
renunciare decreuit: a
Deo oranti reuelatũ est,
vt

vt in oppido Villare pro-
pe limiam Cænouium
edificaret, & consecrãs
Sancto Salutori in eo,
monasticam vitam age
ret, Hac reuelatione
acepta Sanctos Epis-
copus ad villare venit,
vt locum sibi asigatũ
a Deo videret; post
quam vidit gauissus
est, quia hoc villare
fuit hereditas Auorũ
suorum, situs que erat
in amena valle plena
fontibus, & riuulis, ap-
taq; floribus, fructibus,
& herbis producendis,
nec non & arboribus
pó

pomiferis Statim incep-
tum est, ædificium
Monasterij, quod Ru-
desindus Cellanoua
vocauit, & extunc vi-
llare amisit nomem
suum, & Cellanoua ab
omnibus vocatũ est,
vocabulo Monasterij.

LCOVI.

O Ctoannis cõs-
tructa sunt
omnia mona-
chis necessaria videli-
cet Ecclesia cum Sacris-
tia, Claustrum cum ce-
llis, Capitulum, & refe-
ctorium. Omnibus
his constructis vir Di

congregauit multos mo-
nachos ex diuersis mo-
nasterijs, eligens melio-
res, gradientes iusta nor-
mam Sanctorum Pa-
trum, volumtatemq; ha-
bentes bonam in ea. Frã-
quillanum Abbatem
Sancti Stephani voca-
uit, vt nouum Mon-
nasterium regeret, aquo
ipse Sanctus vir Epis-
copali pompa depos-
sita habitum religios-
sum suscepit, & regu-
lam Sancti Benedicti
profesus est, Hic
Franquillanus erat
vir Sanctissimus, &
spe.

speculum omnium virtutum, solicitus, & attentus ouibus suis, de illarum profectibus spiritualibus valde curabat. Hoc magistro mirum est, quantum Rudesindus excelluit in caritate, obedientia, humilitate, & paupertate: mirum est, quomodo se totum tradidit negationi sui ipsius mortificationi voluntatis suæ vigilijs, & orationi. Et quia cognouit, hoc suum Monasterium ad hoc

fuisse electum a Deo, vt multi in illo ab aqueis peccatorum liberarentur, & a potestate Sathanæ ideo voluit, vt omnes fratres in illo viuentes ad culmen Euangelicæ perfectionis properarent, Ipse vero vir Sanctus exemplo, & doctrina omnes antecedebat intentus psalmodiæ, vigilijs, & obedientiæ sui Franquillano Abbate, cui in omnibus obtemperabat.

quam vis super partes Galletiæ Regias vices inperando exerceret. Multa Monasteria afundamentis extruxit, alia reædificauit, alia correxit, & ad primũ suum statum restituit, ad qua Abbas Frãquillanus Magnũ adiiumentũ erat cũ alijs fratribus Sanctæ vitæ & conuersationis.

[P]eractis iam multis diebus, quadam die episcopo cum abbate [illegible] ut assolet considente uisa est ei columba [illegible] spiritus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad quem abbas quod asseris pater me nescire penitus confiteor. Cui inquit episcopus. Scito abbas quod columba que michi aliquando est nuntius dei qui te in proximo inuitat ad regnum celi. Non multo post ut episcopus dixerat glorioso fine clausit terminum uite. Cuius pacis exequiis sancto episcopo undecimus a monachis abbas eligitur. Alba[illegible] uices possidens. [illegible] [illegible] [illegible]. porro quanto [illegible] tunc: quin [illegible] [illegible] erga omnes [illegible] nam [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] prouideret [illegible] [illegible] [illegible] instruebat. et com[illegible] [illegible] [illegible] ut emendaret legis [illegible] et gehenne terrore [illegible]. iuxta illud apostoli. Argue [illegible]. increpa. in omni patientia et doctrina. ad cuius [illegible] plura. Hunc episcopi [illegible] episcopum [illegible]. hunc abbates honoris [illegible] [illegible]. hunc sibi [illegible] [illegible] nobilium quam [illegible] [illegible] diuiciis derelictis uenerabant omnia sua secum dedentes. Set et non nulla monachorum

ac monialium monasteria sub
eius dulcissimo imperio submit
tebantur que in hyspanie et galle
tie seu portugallie provincia
constructa esse videbantur cum
mellifua doctrina satis e
[F]actum est. Educabatur. lectio viii
autem sic plerique test
antur ut quadam di
e apud portugaliam unum monasterium
ex his nomine sancti iohannis deue
naria a bispo visitaret et
asenorina eiusdem cenobii
abbatissa et ipsius ut dicitur
consanguinea officiosissime su
sciperet. Cumque sederet et inter
se colloquerentur munclin abi
lla exiberet in presencia amo
re sese frequenter intuerentur,
duo operarii qui super dom
um operiendi causa cum alliis

operabantur nimis se male de eis
senserunt. Quos statim in mitiori
spe inique invaserunt et in terra ab
sque anima iusto dei iudicio prece
cerunt. Tunc quidam qui adstabant
corpuis perteriti eorum corpora
susceperunt et intra ecclesiam ante
altare deposuerunt. Rudesindus
post hec episcopus autem et asenorina
cum acciderit quod acciderant
adtectio exorat: quatenus suis
sanctis precibus eis salutis do
nitum prestare dignaretur. Quo
rum precibus vir dei compulsus
dicitque pietate commotus. oratorium
ubi mortui iacebant ingre
ssus. flexis genibus sic ad do
minum loquitur. Domine deus celi et ter
re. qui lazarum quatriduanum et
vidue mulieris filium. ac prin
cipis sinagoge filiam susci

tasti. hos, q̄s, famulos tuos
ab inimici nexu liba, ac ex-
cita, ut uiuētes tibi dēm lau
des i sc̄la ɫ. Secundū lucā
In illo t̄. v.v.i.v.88. Sint lūbi
uri p̄cincti et lucerne ardētes
in manib9 uris. et r̄liq.
Cumq; diuti⁹ lc̄o viiij.
porasset, oleū bñ-
dictū accepit & p
eoꝝ ora seu per occulos i
modū crucis cū pollice su-
per unxit, et ait. Inoīe scē
trinitatis pat̄s, & filij, et sp̄s
scī, sani ubi a mortis som-
pno surgite. Qui ptin⁹ ad
hāc scī Rudesindi pōtificis
uocē; tam ab inmūdis sp̄i-
tibus q̄m a morte icolum-
es surrexerūt; & hoc quod
retulim⁹ sic eis euenat ppo

ore pathefecer̄. [illegible] te
uoce cū acōtiho [illegible] p̄ū
at reuteret., et p̄t horā tā
am a fratib9 expectaret an
gelice uoces i medio ecclesie
ab eo sūt audite: ad mo
dū canetiū ofitiū misse
Descendit ep̄c igit̄. et orō
nē faciēs. fixis genib9 do
nec ei uisū eēt auctore ite
missa est: iacuit pstrat⁹. De
inde surgēs. monastiū in
gressus est. Cū aūt mona
chi se prepararēt ad celebrā
dū misse ofitiū: cōuocatis
oīb9 ad capitlm. & q̄ sibi
uisū fuiat postq̄m dix̄. ut
post canōicas horas nem
o q̄m ujs gradu ꝯsiōr
pcederet. Hoc ofitiū misse
icōstitutis horis celebrare

alud ci

tur ... reuelatione monit(us)
firma sanctione istituit. Et
[R]ecedit eodem. lco. x.
tempore. ut regina
Maragarita. que sanctam
uitam ducebat monasterium
quod Caliceta uocatur hedifica
uit. magno teneretur languo
re. Hic autem cum infirmaretur.
ad conseruandum suum episcopum nun
tios direxit. quatenus eam presentia
sanctis orationibus uisitaret. Quod
audiens episcopus: fusis ante dominum
precibus iter aggressus est. Cum
autem montem conscendisset dice
tur ascenderet. angelorum uo
ces gloria in excelsis deo cantan
tium suaui modulatione cum
audiret in terra prostatus ... ocu
lum sursum eleuauit. secum eunti
bus sic est orsus. Reuertamini fra

tres ad monasterium. quia regina
iam huius uite terminum consummauit
et ad deum meruit obtinere gaudium
[illegible] ... [illegible]
exita recepit. sic episcopus dixit. Post
non multum uero temporis. uir deo
dedit. cum iam uideret se om
pnas huius seculi terminare: et
post hoc peregrinationis exili
um pparata hereditate recip
are: conuocatis in unum fra
tribus. cui sic sancto sermone de
melliflua locutione fuit ad
monitus. [illegible] fratres mei huius
uiui ... depositio exilij
presentis iam. [illegible]
[illegible] sce professionis [illegible] ad
[illegible] regulariter [illegible]
[illegible] cenobij [illegible]
[illegible]
[illegible]

co pergentem sanctam uitam du
centes. ab omni parte tam cle
rici quam laici: siue agri
colae ubique relinquentes. Seru
os et liberos: nobiles et ig
nobiles. equaliter regi
one sanctam ihesu professioni
uitam cupientes ducere quos
uidelicet monachorum subter
ga potuit sufficienter cape
in hoc cenobio intus prem
o iubeo recipe. Hos enim cum
personarum precepta congratulans
sub contritione cordis et obedi
entia in bonis delectans. Cu
que ualde clangore urge
ret: supplices miserunt ad
tibi cunctis fratribus cum e[illegible]
adeant equitem unanimiter
direxit cum [illegible]
Domine [illegible] cum [illegible]

desideriorum agminis [illegible] ad
quesisti nutristi et erudisti:
cui nunc curam commendare
decreuisti. aut quem patrem
et rectorem eius ecclesie relin
quas. Scis enim domine quod se
pe per spacia annorum muta
tur omnium rerum actionis. T

His uerbis et. lectio xi.
fletibus commotus:
et euangelica eru
ditione instructus. nec non
etiam canonum decretis com
pulsus: hac eis flebili uo
ce respondit. Confidite filii
[illegible] et domini et spem uestram in
domino ponite quia non uos re
linquam orphanos [illegible]
[illegible]
[illegible] ihesu christe. cui nos
[illegible] et in cuius amore

hunc locum construxi. et ad
regem qui in urbe legionensi in
apice regni ... ad
salvandum et tuendum: postea
quam ad imperandum. Et in
stitutis vobis patris huius fi
liumque meum spiritualem man
illanum albanie. Et post ip
sum: qui vitam christi agere
videtur, semper tamen monachus
secundum benedicti regulam
per abbatem eligatur. spiritua
liter eruditus ... probatus.
et omni collatione perfectus.
Itaque scitote quod ego vobis ero
[illegible] locique istius
protector et a malefactoribus
semper ultor. His dictis.
quadragesimo secundo anno.
ab initio quo cenobium
cepit edificare. vir autem

sapientia

post est sanctum in monte [illegible]
ba[illegible] permissionem ex[illegible] decem
[illegible] nostro [illegible]
na. die kalendarum martii. quinta
[illegible] feria [illegible] ople
[illegible] hora [illegible] omnibus
de eius absentia valde pl
orantibus. sed de ipsius felici gloria
letantibus. rege tamen ipso su[illegible]
[illegible] filio in patre
cum sanctorum agmine in [illegible]
bili [illegible] et immortali coro
na. remuneratore omnium
bonorum feliciter [illegible]
[illegible] nostre [illegible]
assensit. quia sanctus vir [illegible]
[illegible] obiit episcopus beati [illegible]
na cuius super [illegible]
[illegible] officium [illegible]
ter pager cum [illegible]
audivit psallentium [illegible]

xxxii

in celo. et dicentium. te deum la
udamus. Illa eas cantare in
terrogare. si eandem aures voces
ille perciperent? Que dixerunt.
Minime. At ipsa quondam pu
ella adhuc devota: oratione per
missa. interrogat si aliquid
audiret? Illa. Audio vo
ces cantantium in celo. set quid sit penitus
ignoro. Que respondens:
dixit ad omnes. Scitote dominum
nostrum Rudesindum episcopum mi
grasse a seculo: et nunc angeli
cum ymnis et laudibus deferunt
in excelsa. Que cellanovam
miserunt: et ita die et hora san
cti viri obisse invenerunt
sicut eis dixerat beata xpi ancilla.
Sepultus vero est honorifi
ce ante ecclesiam sancti petri lapi
deo sarcophago. ubi pos

sessoribus prestantur beneficia dei ad
honorem et laudem nominis sui
qui cum patre et spiritu sancto vivit
et regnat per infinita secula secu
lorum. Amen. Tu autem domine. Lectio xij.

Tempus vite et senectus
beati Rudesindi epi
scopi. sic breviter di
stinguitur. Nam cum era nongente
nos quadragenos et quinos
annos percurreret. idem sanctus vir
sexto kalendas decembris die quinta
feria nativitatis exordium
sumpsit. Porro tercio decimo
kalendas maii. quinta post pas
cha feria era nongenos se
xagenos et tres annos du
cente gradum episcopalem suscepit.
Hinc era nongenos septua
ginta et tres annos transire
cellenove monasterium beati

1Uo15.
38
977.

f[illegible] xe cepit ubi postea die
illas marcij q̇nta feliciter se
na hora cōplete erat mille
nos denos et q̇nos ānos
fundēte adopīm migrauit
aquo decima hora ut apa
ret q̇etis denariū decēt in
pēnijt iuxta illud eūglij.
Cū sero aūt fcm̄ ēēt dixit do
minꝰ vinee pcuratori suo. Uo
ca operarios et redde illis merce
dem: Unde ergo iste vir bti
ssimꝰ a prima hora hoc est
a p̄ma etate in dn̄i vinea
digne laborauit. Post [illegible]
nū dierū cursū p̄mia secū
dū legem dictū cum p̄cep
tū nō dubitauerit accipe
meruit. Cui semp auxili
um nos commit[illegible] [illegible]
[illegible] viuit et regnat cū deo

patre. in unitate spū sci dēs
p omnia scla sclōꝝ. Amen.

Incip̄ capitulatio p̄mo in
titulatū seu miraclōꝝ sci Riu
desindi epi: que a deo p ip
sm̄ post eī obitū sūt fcā

Quomodo perꝰ cōne: p̄mo
saluꝰ crepuit medꝰ. ij. Qualit
minime uelari effectꝰ est inuꝰ et po
stea deffīcꝰ. iij. De muliere il
[illegible]ata et filie a demone libata.
.iiij. De ferreis circulis fractis.
.v. De muliere illumīata.
.vj. De spe[illegible]te electo a muliere.
.vij. De spēte electo a [illegible]ero.
.viij. De naui tempeste sine
.ix. De muliere e ab [illegible] domito
e[illegible] [illegible] et postea libata.
.x. De hoīe [illegible] [illegible]
.xi. Quomodo miles fulgur
pessime obijt. .xij. De [illegible]

quodam a demone vexato. iterumque sa
nato. .xiii. De rustico post lumen
[illegible] postea recuperato. .xiiii. De
muliere a diabolo vexata et iterum sa
nata. .xv. Quomodo per litteras
[illegible] et postea ad [illegible]. .xvi. De
infirmo cellionensis famulo iterum sana
to. .xvii. De cuiusdam abbatis fa
miliari veste et pecunia inventa. .xviii.
De puero a demone vexato et
iterum sanato. .xviiii. De duabus
sororibus a diuturno demone vexatis et
postea sanatis. .xx. De cellio
nensis monasterii a rege portugalensi
[illegible] iterum recuperato. .xxi. De
quodam laico a vinculis [illegible] soluto. .xxii.
De lucensi episcopo a dolore sanato.
.xxiii. De iacente [illegible] ab
infirmitate recuperato. .xxiiii. De
archidiacono cellionensis a peste libera
to. .xxv. De quodam monacho
a febribus sanato. .xxvi. De alio
monacho a febrium langore recuperato.
.xxvii. De rustico a duobus [illegible]
a dolore liberato. .xxviii. De puero
illuminato. .xxviiii. De qua
dam matrona a demone liberata.
.xxx. De vehiculo [illegible] cui
dam cellionensis monacho. .xxxi.
De homine qui diu [illegible] a demone
vexato. .xxxii. De mortali a de
mone liberata. .xxxiii. De puero
a demone liberato. .xxxiiii. De ce
co illuminato. .xxxv. De homine
qui habebat spineam [illegible]. .xxxvi.
De puella habente apostema in
facie. .xxxvii. De clerico [illegible]
[illegible]. .xxxviii. De homine
habente [illegible] pedibus. .xxxix.
De homine [illegible] capto.
.xl. De monacho muto. .xli.
De muliere ceca. .xlii. De
barone [illegible] a demone liberato.

§ Escrivio [illegible] el maestro [illegible] fue antes del año de [illegible] 1173.

Livro I

Incipit capitulo. primo.

[I]n tempore namque re
gis adefonsi filii
regis fernandi: sic
in menendis celle
noue fratribus deberet:
infans relequa ipsi
regis germana in
hac morabatur prouincia.
Que abbatem pelagium bo
ne memorie quomodo per
ecclesiam sancti michaelis que est in
multisindis astiterit: et he
ditatem monasterii. seuissima
dampnatione oppressit. ultima
ius coactus: cum paucis
et tirannidem fugiens in in
sulas decerugio. ut saltem
ibi deo quiete seruiret: pro
fectus est. Interea infans rel
iqua petrum gundisalui ap

ostatam et seclarem clericum us
tam: hunc preposuit monaste
rio. Decreuit ergo supradictus
petrus monachos claustro ex
pellere: et intra cellas que
ante ecclesiam sancti michaelis sunt
includere. Iam dicti reliqua
cum militibus et matronis seu cum
aliis in claustro et in refecto
rio: sine in [illegible] dormitorio per
mansit. Quod firmiter et [illegible]
insequenti die fieret [illegible]
tum per quam completum est monas
chis. et eis [illegible] absoluta
porcione [illegible] [illegible] suo
traherent. eadem hora cum la
crimis et singultibus in sepu
lcrum sancti [illegible] se [illegible]
nunc [illegible] genibus. [illegible]
[illegible] iam [illegible] [illegible]
culo quo [illegible] [illegible]

Capitulo 6.
[illegible] abadessa de Sayn
fantado urraca [illegible]
el conde don Ramon
[illegible] ianen compos
tella y en [illegible]

Abbas Pelagio I

eriperis monumētū: mag
no eiulatu sic ꝯquerunt. Cu
r nos rudesinde hic ꝯgre
gasti? Cur nos sub spē reli
giōis. q̄m nūc inte falsā
fuisse ꝯprehendimꝰ decepi
sti? Cur nos amissos ppřs
sedibꝰ: ubi ut licebat uiue
bamꝰ ad sempiternū nidū ū
predicabas. s; tinamꝰ ꝓbu
isti? Si scē es. liba nos. Cū
q; ōronem fiis ꝯplesset: ipo
die sero post cenā iam di
cto petrꝰ in thoro q̇escens:
magno sonitu crepuit in
ēoꝰ: et statim obiit pegrino.
Ꝺo cuꝰ incītū memorata re
lium tunc: ⁊ dicto gressū
absq; ulla umere sublen
atione premimꝰ sci antis
titis rudesindi pauore:

villam nouā deuenit. Ip
se abbatē pelagiū expetens:
et monasterium honorifice
re ingressus c̄l'bo tradidit. ij.
Et asserunt ex sci uiri q̇
p̄sentes fuere ⁊ uidere
resenũt: quendam militē regis
q̇ minimo uelasco uocabat̃.
infirmū in hoc monasterio
comes dimiserat regimū
dus. Huc autē in cenobi
o honorifice tractabant: et
que necessaria erant ei ad
ministrabant. Sed cū qua
dā die ille superflua que
reret: ⁊ a cellarario que q̄
rebat (q̄ nimiꝰ erant) nō in
petraret ex cū male ⁊ inho
neste tractaret: cū pimpu
cium impetu furoris ꝯsed
it. et eundē ethiopi ut pot

ras frangere impauit. ut qui
nollet inhoneste militare
monachus sic contradicente ipse
traheret. Quod postquam com-
pertum est monachis: tam il-
li quam cellararius ad sepulcrum
sanctissimi uiri uenientes con-
currerunt. ut uir domum suam
quam ipse pauperibus deuouerat
non militibus tamen ut defen-
deret militibus cum lacrimis post-
ulant. Eadem uero hora effec-
tus est mutus et inquietus di-
e defunctus.

·iij·

Puella itaque tempore
imparabilis [illegible] corpore
quedam femina a-
misit lumen oculorum. Que
diu ceca prolixa tempora ma-
neret. et multorum sanctorum limina
lacrimis perambulans insomnis

est admonita ut sancti uiri
ubi festinaret adire sepul-
crum. Ipsa uero audiens [illegible] qu[illegible]
nunquam aliquid audiuerat mul-
tos per [illegible] paulatim
de patria in patriam incedendo.
demum partes intrauit hunc.
[illegible] autem incolas eiusdem
patrie perscrutaretur ab eis [illegible]
lle nouam peteret admonet.
Ingressa itaque cellerarium [illegible]
[illegible] sancti uiri monumentum per-
egit uigiliam. Mane itaque
lucescente ipsa que ceca fu-
erat iubar solis cepit uidere. Re-
cepto igitur lumine [illegible] reu-
[illegible] et per annum cum [illegible]
[illegible] ipsa sepe
[illegible] ceca per uigiliam sancti ui-
ri [illegible] nouerat [illegible] ob-
seruauit [illegible] sepulcrum [illegible]

uim repit. P[er]ichis itaq[ue] u
gilije: ip[s]a n[oc]te n illumina
tur. et p[ro]te[c]ti a demone lib
erum ixtavo Cap. iiij.

I
ub abbatis pet[ro] q[ui]
da[m] cecu[m] mult[os] q[u]o
huc sup[er] sunt sc[ilice]t
uita[m] ducere uide
mu[s]. Qui ut sinc[er]ior[em]
uita[m] duce[re]t: ex p[ro]p[ri]a sua
ueri[?] corr[e]c[ti]o[n]e nu[n]c no[n]
carnis maceratio[n]e durio
stenis: ferreis circulis ac
cinctus est. Cu[m] aut[em] carne
sup[er] crescente: anulle fe
rree q[ui]b[us] bra[chia] c[ir]cu[m]dab
at i[am] pen[itus] cooperirent.
et q[ui]c[qui]d q[ua]n[do] angebat ob
ulc[er]a ex tractio[n]e carnis n[ec]
[n]o[n] ma[n]a no[n] indicat: magno
intolerabili dolore cru

cruciabat. Qui ipse cu[m] nec me
dicina foueri: nec alicu[iu]s
instrumenti poterat auxilio
[con]solari. Visus itaq[ue] (n[on] a p[ro]pe
monasterium morabatur: ex m
onachis ut poterat: sicut
labat) que p[er] s[e] m[odo] unu[m] fi
ebant miraculis: cu[m] illis cu[m]
ua[m] nocte tota excubans.
aurora superueniente: uacu
it sementius. Sole iam la
tente: ligamina ferrea fra
cta sunt s[an]c[t]i nicelindi me
dicina sup[er] ueniente: ex ipse
sanus factus: cora[m] sepulc[hr]o d[omi]ni
laude s[e] ex monachis est

P
ostea. Cap. v.
uo cu[m] suspend[er]et ac
ligaminib[us] ferreis p[er] s[an]c[tu]m
nicelindu[m] solutus solita
na[m] uita[m] i[n] mo[n]te q[uo]d[am] du[ce]bat

dicit. duce̅r uos ei ceca
ſecta est. Hec aut̅ du̅ con
die ad ſarcoffagu̅ ſc̅i ſi
m̅ cum p̅ces fundet. oſti
a q̅: dici ac noctis dilige̅t
cuſtodiret die appinq̅nte
mane ad baſelica̅ ſolito
more cep̅ abluere. Cu̅ uo
p̅ceras mane uidet̅. timeſ
ne maligni ſp̅c ea̅ illude
ret. domu̅ reuerſa e̅. S; cu̅
conſuetudine ad eccliā no
cte ueniret ↄ oro̅ne̅ cxiii
cū dō cū lacrimis ſunde̅t.
arceſſito ſacerdote: ſe uid
ere ↄfeſſa e̅. Ipſe aut̅ ſc̅e
uade ↄ dō grās redde. Ia
ad ſexta̅ hora̅ ſole aſcen
de̅te nono āno ſue ceci
tatis. p̅ b̅t̅m rudeſindu̅
illuminata. cu̅ctis pre
buit manifeſtum m̅:

iraculu̅ .vi.
Eodem fere t̅p̅e ↄ
q̅da̅ mulier iuxta f̅
nēſt̅ dormiret. pectus eius
ingr̅eſſus. aſpecte iuuaſa e̅. Que
du̅ ualido dolore torq̅
ret̅ et uicinaꝝ eccliaꝝ ad
limina p̅tineret. ad ſepu
lcru̅ tandē ſc̅i ep̅i uider
udi p̅ſentat̅ ſtatim moa
chorꝝ adiuta p̅cib; ↄ ſc̅i
m̅ rudeſindi conuertat̅
uerbis ſerpens ex ip̅e
p̅iecit. ut cū fugeret adita
nob̅ q̅ paule ad uh me...
dicere ...

I... Ca .vii.
... t̅p̅e q̅da̅ ...
... hoc monaſt̅iu̅ ...
... cum filiis ...
batucu̅ pecora cuſ

diret fuste piecto ut fet
pos pecudes. cecidit int
uepres. Qui du i cauit
nil suspicans: ut stipitem
acciperet se iclinasset forte s
pens n magn. p os ei sa
liens. i uetre descendit. Ei
utriq parentes hoc post
q uidert. an tuba sci
iudesindi eu psentaue
rut. et ut ppriu filium lib
aret. cu couentu mona
choru eu rogauer. Expul
so itaq et ipos eiecto colu
bro. puer sanus redit pa

P[...]cidit [Capitulum .viii.]
quodam tpre. ueni
[...]dicis orat ub ma
[...]tibus. qse illos q hoc
euenat miracli uidiss
e aiebat: didici ut ppesi

cu ut igrederent duo uiri
Qui pt solis occasu noc
te iminete. ad hec eadam
uenissent: et naue trans
fluminis alueu csperiss
ent. et domu ul aliq hu
iusmodi adospitandu ab
ile nusqm uidissent: icio
dolore comoti. et eti uo
timore pteriti: sr anus ora
sedert. Cu uo int se qo a
gent diu uoluert: acci
dit ut ammiracilis sci iud
esindi sermone cspert. Cu
aut miracla que p ipm
ds fuat opat uasta na
rasset. una uoce clama
uert. Sce iudesinde. nu
a e q uere scaui sumus au
dire. nb succre et ut sanu
cusmodi: et ei de nb ta

[Tre.]

Q'o p'tim dixerit: qđ mi
rũ ẽ dictu. leb̃u uenientẽ
uiderũt. et cũ portũ cito re
mige tenerẽt. ipi festinãt
intrauerũt: et sic sco rudesin
do nauta sani et icolumẽ

viij. Transmeauerit.

ulierẽ abĩmũdo
spũ uexatã et plõ
gi tẽporis spatiũ cruciatã:
multi q̃ adhuc supsũt uid
erũt. Hanc siq̃dẽ maligni
spc̃ ita furoris uesania re
pleuat: ut ñ cathenis te
nerẽt ignẽ aut flumina.
aut in aliq̃ precipitia: cũ mo
... pcl'o p̃cipitaret. Parẽ
tes u'o eĩ cũ iã pluri t̃pe
afficerẽt tedio. q̃ppe q̃ eam
custodiebãt tota die simul et
uigiliis macerabãt nocte.

ut eã iã dimitterent. habue
rũt pro cõsilio. S; rerũ oĩum
factori. et factorũ gubernatori
laborãtiũ subleuatori: oĩũ
bonorũ retributori. qđ fecerat:
noluit derelinq̃re. Igr̃ diuina
reuelatione p̃moniti parẽ
tes: cathenatã quã genue
rãt duxerũt. ad sci uiri sep
ulcrũ cũ in nocte fr̃ suã filiã
uigilarent: Huiusmodi p̃ces
cũ lacrimis fuderũt. Sc̃e ru
desinde x̃i confessor: q' tẽpore
ñ delectaris ĩ bonoꝝ. s; suspi
ria et gemitus cõsiderans itẽn
donũ. unde nr̃am afflictio
nẽ et ut aspicias miserã
...ũ consolatione. Scissime ru
...sinde: ad hunc nr̃e mise
...ie finẽ ... impone
... ab hoc neq̃ssimo spũ ...

iuuamine defende. hac
simplici oratione finita in terram
cecidit puella uelut mor
tua. Tunc spiritus qui ei dominabatur
ululans exiit ab ea: ipsa
uero cum parentibus domum sos
N uper etiam pes rediit. x.
nam in partibus decie si
cut a monachis didici: quidam
homo iniuste oppressus in potestate
te cuiusdam militis: teneba
tur uinclis alligatus. Cum
autem eum tortores eius domini
uehementer affligerent. et ab eo
quod non habebat substanti
one quererent in tempeste nocti
silentio: sic locutus est. Sancte ru
desinde christi confessor uide cr
uciatum corporis passionem
quam iniuste patior. libera
me pater sanctissime: ego enim

iam proposueram presentiam tue
sepulture uisitare. Hec postquam
dixit: sompno grauatus a
liquantulum dormire cepitque
in ipso sompno: sanctum rudesindum
sic loquentem meruit audire.
Surge homo surge: nil time
as. sed secure incede: uerumptamen quod
uouisti operibus comple. Homo
uero expergefactus sancto rudesi
ndo manum sibi tenente: inter ui
giles qui erant. Non post mul
tum uero tempus: ad sepulcrum
sancti rudesindi ueniens cum
cereis et oblationibus: sicut
ei euenerat ordine nar
F ...actum est. Capitulum xi.
autem ut quondam die sic
...abolus qui inpune per ab
batis unde didici quidam
...dam miles nomine ...unio

securus.

Liber II

esto fue año 1093 ... 266.

fulgar uoū cellenuue gregē
tenne īuaderet: atq; sub su
a dicioē cōstinearet. Q'ō pt
q'm mōachus n̄ ignotū est
omib': aīā sci tudesinci cū
uā flexis poplitib'. huī rei
defensorē atq; ultorē obni
xi: tā singultib' iplorāt q'm
pcib'. Eūq; eadē die euen
iina exhis accedendū sp̄a
ret: positaq; mēsa de ea ab
ipō g̃ustaret: ualido lāgore
di ultione corripit'. Qui pp̄e
se infelicē cōsiderans: ait
suis abitimo corde deplo
rans. Cicius re iterfeir bu
oulis: dn̄e mō uindicando
ēpo miui ex nr̄is faculta
tib' q̃ntotū deserte: cūq; oē
eīb' ire coronar ualidissim
e. Cumq; aūt sciū qd di
uerat adimplerēt: tam eadē
ebdomada illi corp' inipo
cenobio sepulsē ipedit. xij.

Sub eodē iā dicti abb
[illegible]is tpre: miraclm ge
stū ē aliud mirabile. qd a q
dā uenabili mōacho me
recognosco agnouisse: q'se
abīto quidā memorabat
audisse. Fatebat' eni qd q
uā dn̄ice natiuitatis sol
lēpnitate: oraca regina
cū nō minima militū mul
titudine cellenouā deue
nisse. q'tenī cāce sollēpnita
tis officia debita uena
tione ītali loco plenī po
sset auscultare: rob hoc
adeo maiorē aīe tribulacia
tōnē ipetiit. huī hec aūt
cū cum sachis noctuale

uto [illegible]
pro [illegible]
ntes [illegible]
1095
en [illegible]
berna[illegible]
Gali[illegible]

officiū digne celebraret:
cetiq; ut pnecessarijs q̄
adtamen diē ptiñe nos
cunt thesaurum dom̄ asc̄
cista peteret. Cūq; in ip
s̄ ascensu iterius: quā mi
les eius regine ɔsederet
cū alijs illius ora clamo
ris: casu accidere pedib'
ɔculcarunt. Morq; aūsus
di seruū maximo timore
istremuit: ac contumeliosis
uerbis male tractarunt. Q̄i
pont' dī iudicio inuasi ɔ ab
nimio ab ira pauimīq
ad excelso int̄ officia cele
brantes plicit: hunc illumq;
pessima uexatione acunc
tis agitarī ɔspiciunt. Itaq; q̄
tū ul' q̄tre iocatū fuerat p
cunctis omib' diuulgaretur.

ma reuerentia q̄i potentiā
pertimescere uidebantur. Cloui
cinū aūt illū aliquā ex
monachis una cū pplorū
tūba asch inuelindi cinnu
lū inulnis deserit: uit ei
auxilium dignaretur: suis p̄
ab' exposcunt. A quo stati
gloriose a demone liberat: et
ad inquo deliquerat satisfa
ciendo eius auxit: et monast
io de pro censu gratia mun
a deo omis dicentes gras p
restituta incolumitate domi

Capitulum xiiij.

...no namq;
...spe. Nam a quodam
...honesto laico uiro
cognovi: quod se uidisse asse
rebat: quam mirifice erupio
ub campor partib' lumin
e oclor caruerat. Pro quo

p[er]sonar[um] gr[ati]a cu[m] oblatio-
nis p[er]ag[er]et. eo q[uo]d diu no[n]
nulla remediis excogitari[s]
et nich[il] utilitatis sp[er]arat
d[e]i cu[m] se [illegible] [illegible] uita
eret p[ro]ma[illegible] [illegible] d[omi]nu[m]
[illegible] amoneret. q[ui] uolumin[is]
[illegible] [illegible] abalio q[ui]
p[re]s[en]ti n[on] [illegible] noss[et] sp[iritu]
[illegible] [illegible] g[ra]ti[a] expgetis de
[illegible] uiro eo q[uo]d nunq[ua]m [illegible]
dicerat p[er]uaricat[i]o[n]e cep[it] pa
uere. [et] sollicitare co[m]plures ice
rogare: cui tam[en] [illegible] sci
ebat apud d[eu]m nimis uale
re. Cui demu[m] aq[ui]da[m] d[ic]t[um]
Scias plane huic b[eatissi]m[u]m
[illegible] ue[n]i nequaq[uam] [illegible]
is parib[us] [illegible] finib[us] ap
ella[m] [illegible] q[ui]esce: qui etia[m]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible] uter subito [illegible] [illegible]
detale plaga arripuit: q[ui]
[illegible] [illegible] [illegible] deuenit.
[illegible] oclor[um] lum[en] adsac se
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] corp[ore] soli [illegible] d[eu]m
laudans [illegible].

xiiij.

Item alio t[em]p[or]e [illegible] [illegible]
[illegible] q[uo]d a[m] miser uexabat[ur] q[ui]
tam ipsa q[uam] ei uir mo[illegible]
rio. [illegible] causa pani
[illegible] [illegible] [illegible] la
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] ei nulla me
dicina auxiliaret[ur]. quia u[i]
delic[et] ab imminenti morte
[illegible] [illegible] alligatur:
q[ui]b[us] [illegible] uiro [illegible] [illegible]
e[st] sarcophaga [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pot[illegible]

rēt. u[illegible] p[illegible] sa[illegible]
[illegible] n manu tuū
[illegible] Lectio. xv.
[Q]dā̄ etiā̄ illustr[illegible]o
ē necesse. q̄ cū̄ i
[illegible]uo tene etatis flore lit
terarū̄ studijs a parentib⁹
traderet. p[re]t[er]ea studij sui
ore: seu [illegible]garū̄ sic solet fi
eri ipius peruasiōe. eis ab
renūciat. [illegible] locis siluarū̄
occultis: [illegible] sep[illegible] occu
ltare. hīc vero aūte cū̄ mu
nacem ad q[illegible]escem: q̄mus
uinctis alligat⁹ diuino n
utu magis [illegible] sci iudeat
di sepulcrū̄ petit. candela
accendit. flexis genib⁹ mo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] eam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] constringēt. ad
[illegible] condignaret agi
te. [illegible] sic p[re]tea [illegible] miseri
cors [illegible] p[illegible] ad [illegible]
et n̄ multo p[os]t [illegible] cenobio
mo[illegible] p[ro]fessionis habitū̄

Lectio. xvi.

[N]ecessum [illegible] et illud [illegible]
[illegible] ē. q[illegible] [illegible] plane
[illegible] [illegible] [illegible]
cenobij similis [illegible] iohannes
[illegible] sub [illegible] [illegible]
[illegible] penit⁹ ē [illegible]
itaq: cū̄ nec uideret. nec au
diret. neq: aliquid sentiret:
[illegible] me p[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[E] [illegible] [illegible] Lectio. xvii.
[illegible] [illegible] [illegible]

nomine.

rei posit' sc̄m rurtesine i sin
eris sonde flagitant: sings
post cons. lectum ne popcc
it. cū plerosq: mdeam pe
risse. et sinc monā deerpisse
vij ex his unū explicare
uolo: quo credentib' sufficere
dn. Cuida q moachi q se sci
claudu: legionis affuarci
ueniebat. sortuna celinona
deuenit. ibiq: quātū lic
it pmansit: sic hi q s c̄ui
referi. uspitus et amisq
ri iterā sachi est āinuinit.
Iutra eū queda moachi
uni & icognitū ieq' sao
uestio iuegratōne mihi:
[illegible] eceth cu ita:un di
[illegible] uenisse. Juxta ei
[illegible] : aquā alienige
[illegible] Quare te m

[illegible] [illegible] uexatō
ne cōtrariare [illegible] ter a
ger se nescire [illegible] Demū sci
ruidesimoi sepulcrū ape
ut. eiq: ac si cū [illegible] loq
ret ait. Sce ruidesinde
q̄d r aut ruis inniq ma
le feci? Q' te me penitus
expoliare nōuinit. Sine
es: ipse q̄ ab stulisti custo
di asto dith. Porro cū q̄dā
nr moach ānimne quo
muslis sciat reuuet. ui
uni iaene longe auoast
lo reqit. uestimētū cōstitu
t eiq: dedit. Sicq: factū
ē. ut eo die q sc̄m ruideun
do inuocau. ut. uestis et in
[illegible] ea [illegible] moluit. ueniet
[illegible] .xviij.
[illegible] [illegible] ipsi [illegible]

qd inuenerat [illegible] eius eo
[illegible] puerum iohns iune.
[illegible] [illegible] accepit noe
[illegible] cui nc formam sepi
[illegible] H[illegible] diu tali ue
[illegible] pater. [illegible] cum uo
luntabat almagre itaque
ad eccl[illegible] deducit. sup altare
[illegible] celebrantibus subita
[illegible] cui nil se
luis [illegible] [illegible]
quibusdam monachis amonet
[illegible] ab ea [illegible] sci nicolin
[illegible] puer deduceret. [illegible]
uni precepto [illegible] obediens
[illegible] tumulo puer [illegible]
loquens [illegible]
ille [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

uita res. Demo puer cu
magno sonitu recessit pu
et limer matrem uocari
t. Cui dicit mat audiens co
cito gressu ueniens. nam sim
ul recepit. dic sue refer
T[illegible] in anno [illegible] Cens. xviii.
[illegible] diuici [illegible]
te. quod nulli [illegible]
cui [illegible] pater [illegible]
sci nicholai [illegible]
[illegible] expoit [illegible]. Dein
[illegible] tal' erat. ut cu
illa [illegible] [illegible]
[illegible] cu nullus [illegible]
[illegible] celebris in
[illegible]
cepit [illegible]
[illegible] ut cu illa [illegible]
[illegible]
[illegible]

oblationib(us) c(on)stitu[illegible]
uerunt. ex quo gestum mira
referunt. Deniq(ue) an(te) sci[illegible]
ci(us) sarcophagi[illegible] p(re)senta
tur. uix [illegible] p(ro)pt(er) [illegible] of
[illegible] forus in
educere. q(uo)n(iam) q(uo)d e(st) p(ro) sancti
uix ... uirtute. nullaten(us) po
tuit q(ui)eu(er)e. deinde ip(s)i mo
nachi. s(er)ui iniser. et i(n)felix
quos uiuat(ur) in illo m(onasteri)o
manebit. Demu(m) b(ea)ti ...
ris sepulcru(m) q(ui)b(us)dam nodib(us)
cu(m) ... a(n)n(u)lis ... ap(ud)
a pa(rte) redeu(n)t c(um) salutis gra

Abbas Pelagio

[C]apitulus. .xx.

[C]u(m)q(ue) ipse rex fernand(us)
[illegible] ... deuotio(n)i in
[illegible] ... p(ro)pt(er) ... statu[illegible]
o(mn)e. ... regni gubna
cio ... ip(s)e i(m)pedebat. p(ro)p(ter)

[illegible] ... p(ro)p(ter) [illegible]
a uolu(n)t[illegible]
[illegible] ... [illegible]
i(n) alia pa(rt)e [illegible]
Qui ... [illegible]
a(d)uersus iniquo[illegible] op
mebat. eo q(uo)d q(ui)dam illi(us)
milites ... [illegible]
e(ss)e uidebant[ur] ualde desi
pat. eos q(ue) alios n(on) [illegible]
co [illegible] ...
[illegible] ...
op(er)e et ... [illegible] su[illegible]
[illegible] ...
e ad ... In hac [illegible]
[illegible] ... n(on) ...
[illegible] regni ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...

[illegible] Deniq; [illegible]
[illegible] rex porro
[illegible] ipi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cū exercitu [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] intolerabili [illegible]
[illegible]
[illegible] Siq̄de [illegible]
[illegible] opid
[illegible] ipi regis [illegible]
[illegible]
[illegible] fraude [illegible]
[illegible] rex p[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] lapid [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ad [illegible] reuuendū
[illegible] gentis. pe
[illegible]
[illegible] [illegible]achis
[illegible] p[illegible]
[illegible]
ut q illū honeste [illegible]
ac et sarmonensis [illegible]
[illegible] Interī [illegible]
de causa iā dictā [illegible]
[illegible] facta ē [illegible]
[illegible] hoīes ac regis [illegible]
os. [illegible] segetes [illegible]
[illegible] nil
[illegible] regis [illegible]
[illegible] absq; [illegible]
[illegible] magneq; [illegible]
clara [illegible]
[illegible] pugna [illegible]
[illegible] pugna [illegible]
[illegible] pugn [illegible]

uastio & delat⁹: usq̄ in
sepult⁹. Quo g̃ signo sc̄i
antistis potentia cunctos q̄
audierant ualde pauit.
S; ip̄i regis sicuti pharao
ni. ad maioris cumulū
sue dāpnationis cor obdu
rauit. q̃tin⁹ maris idest
mag̃ ppli nouier fluctib⁹ a
ut cū symone subleuatus
lapidib⁹ frangeret⁹ p̄sum
bus: sicuti postea rei pbau
it euent⁹. Preualebat siqdē
ēuicinia iniqtas. ⁊ multoꝝ
refrigescebat karitas. ita
ut opprobrij causa. tā po
rtugalēses q̄m limicēses di
cerēt scm̄ rudesindū eo q̄d
se de his n̄ ulcisceret. more
pagensiū ap̄ tudē mo
ras incerere. absalē defe

rendū. Inter hec autē quodā
miles uite menti⁹. uid
it p sopore. cū candida
ta turba btm̄ rudesin
dū assistentē. Eūq; cū eo
qđ erat duō simul stare dep̄ca
ret. ut ē pulc̄ illi faciem
ostendere dignaret. Ceteri
t se ppr hereditatē uidelic;
ripam minei q̄m dominu
te p̄fato possidebat ab
usus eū iratū. itā de re
ge q̄m de comite cito ui
timum. Quā deinceps ser
⁹ cū p̄dictū bonē memori
patrib⁹ p̄mortis uideret q̄m
re. btm̄ supposuit ātistite.
ualde ꝯsper iubilātē cū
dealbato amicto honeste
incede. Quē uiui eius qs
cē interrogaret. scm̄ rudesi

dū astruit ē. q̇sua ab
hostib⁹ ꝑpat eruere. Si
mili t̄ quidā milles no
mine gūdisal⁹ uir m̄ est
prestans. dū cū uxore su
a q̇esceret. expgefacta. dix
se aīa dicto btō ꝑsule in
onitā. qđ iocelino ipi di
ci. portugalēsis rex cape
ret. ex sui cenobij hēditas re
integraret̄. qđ ꝑtea sane in
a actū ē ꝓbat̄. Sicq; fac
tū ē. ut ex eo tpr̄e quo ꝑ
fat⁹ rex elbie mōastiū led
rie ceptatū. sēp poīa mal
e se habuit. Siqbē opidū
nūc aīo factū. qđ male in
perūetar. ipo ꝑsente pdi
dit. et celesti fluuine ops
ꝑ rege fernādo ꝯcidit.
Preterea cū pacēs ciuita
tē obpugnaret. claq; sup
eū rex fernādo saracenoȝ
legatiōe. cū exercitu deu
enit. illūq; nimio sau
ciatū ictu di iudicio fra
cto femoris osse longe a
urpe ciuitate cepit. ac sū
b custodia fere ꝑ duos m̄
ses retinuit. usq; q̇ nimū
sa tā huius q̄m aliorū opi
da. q̄ fraudulent̄ arripu
erat. abeo īpetiuit. Hāc cū
idē rex prī caperet. adq̇boā
imbi ut asserit̄. sēs uidens
dux ꝯspicit̄. Ipē aūt rex
q̄rimus solum audicis. tū
usq; ad ultimū diē aīe su
e egressiōis. sui corpis pm
āsit inmutis. Post hec aūt
biteri castellum qđ plure
niū crd̄ cep edificari cristi

Ordericus
Liber VII

pibet. secunandi regis i(n)su
vestiunt. omq(ue) elive Rech
tatis. a supradicto abbe iple
name recepit. Inq(ue) uidelic(et)
oppido. q(ua)ndiu p(er)mansit.
ipi(us) monasterii signa uix po
ut p(er)ea e(st) audita. null(us) a
udire potuit. Velascu(m) n(on)
conuite. q(uam) s(an)c(t)a p(er)uise dei auc
tor creator p(er)maxim(us). n(on) ut
corp(us) eu(m) sibi (com)plicab(us) de te
ctu iudim(us). ubi caput
reclinaret nimime hab
ere. Cui etia(m) maiori(bus) no
mine abelons bos. q(ui) m(ul)
ta mala intulerat. diu an
cepit medi(us). Per o(mn)ia u(er)
dicit d(eu)s q(ui) sup(er)bos humi
liat. (et) (con)fidentes in eo ab
o(mn)i p(re)ssura l(i)b(er)at. q(ui) cu(m) pa
tre (et) sp(irit)u s(an)c(t)o uiuit (et) reg

nat p(er) o(mn)ia s(e)c(u)la s(e)c(u)lor(um). XXI.
Cum eni(m) p(er)secutionis
asperitate humana nim
is eleuaretur. (et) sese in
cole noctis silentio occu
lte inuice(m) p(er)seq(ue)rent(ur). ita
ut sua dimpenderent. (et) e(x)
utres pane aliq(ui) caperent.
factu(m) e(st) ut monasteriu(m) elive
abaunensiu(m) fortitudi(n)e
in aliquo (con)tineret. Q(uo)rum o
m(n)e cu(m) abelos cenobii p
atrone inuadent. uni ex eis
iohannes n(omi)ne una cum ali
or(um) spoliis abeat (et) capit
et in monasterii secreta inclus
studiosissime recludit. Qui
cu(m) Francigenes e(ss)et (et) a ta(n)ta p(er)
[illegible] munimine
[illegible]
[illegible]

ignorasset. atque per angustia
lacrimis: ac suspiriis valde se
affligeret; et ad ultimum dei inspi
ratione admonitus cordis pec
tore sic sancti Rudesindi au
xilium inploravit dicens. Sce
to sancte Rudesinde. quem si
sanctus es: me per plenam iniustie
solutam virtute illesum abire p
mitte. Cumque adhuc obdormisset
ecce sanctus Rudesindus apparuit
ei dicens. Ho carissime cur me
vocasti. Nunc surge et perge
securus. quia iam ab his vinclis es
absolutus. Qui statim surgens
credens terris (?) se. et ad propria inco
lumis rediit. Sed non minus per
illo tempore sancti viri quasi re
tinens hoc [illegible] memini me per
te [illegible]

xx.ii.

E[illegible]pe [illegible] imaginis re

sinus nunc beati viri Rudesin
dum in his contradicere solebat. Qui
dam uno die solito more cum il
lum afferret virtute divina
carere. subito aperta janua
quam supersedebat invitam cecid
it. et eius brachium super quod cecid
it de loco suo exiit. inde fer
aliquis sensu diu semivivus jacu
it. Qui postea in sensu suo paula
tim rediens. tacito ore primum
a oratione. ne sanctum Rudesindum
interpellabat dicens. O beate Rud
esinde. si potes. me quoque accomo
da incolumitate. et me ammira
e sanctitatis habebis laudato
rem. Eadem quippe die sospitatem
consequitur. sicut ab his qui ac
tenus ab eo haudire me recor
do agnovisse.

xx.iii.

S[illegible]uentis [illegible] incauditi

qd' nr̄is tp̄ib' plerisq; ma
net cognitū. Q̄da canoni
c' iacobensis eccl'ie. petr' no
mine. cū legionis atq; po
rtugalie regū legatione
fungeret'. fortuitu ia itini
e ellnouā ingressus est. Vbi e
tiā ita a langore pungeret'.
ut ulti' ?ualescere nullaten'
putaret'. Cū q̄ tam monast
abbas unius exorat' p cibo
quem an sci nidesindi tu
bā p̄sentari mereret'. Q̄bti
nuo ad albis apui qui dā
manib' sustitat abeclie ta
cita e corā bto uino dela
t'. Moxq; an illi sepulcrū
p̄strat' ip tanto dolore bta
chris monumtū uetres si
mul adherente aplectit'.
quisq; singultu ac p̄ce di

uina pacius uigilie p̄
ni sopore a sco nudesin
damatū ?sed'. uti abeis
per adhuc abeo audiens
eri [dictio . xxiiii.]

Recendū penit' no e
necesse. qd' nup archid'
ilenoue plagā nr̄e actus
hgt accidisse. Hā cū q̄dā
eī nimio infirmitas qui
go spumia di nascē. pu
te pectus deformare ?bul
abat. ac se nimis uexica
bat'. Vbi hoc siqōe duab
mab; elliuam uenit. ip
pectus locū sci nidesindi
sepulcro m̄ones ?siuci
do adhesit. ac cū magnis
singultib' psalmos recita
uit. Iquore sine talia p̄
fit. Vbi e nidesinde in ?so

peccatori miserando subuenit.
uita mortis predictum. donec
salutis adimpleretur. Verum
emissio cum ipsa ebdomada
se ad officium misse celebran-
dum prepararet. sicuti presbiter ad
ee [illegible]. ita pestis illa
ad tactum aque quam abluerentur
causa pro manibus faciente fuit
ac radicitus abstracta. quem
pristine sanitati dei uirtute p-
[illegible] redderet. xxv

In prouincia portugalensi mo-
nasterio fontis ardua
dic[itur] quidam monachus nimio no-
[illegible] ualde [illegible] ur-
gebatur febribus. Nam cum primum
[illegible] pestilencie [illegible]
[illegible] prenotatum [illegible]
[illegible] subleuaret. demum [illegible]
[illegible]

et quem sancti [illegible] honore flexis
genibus [illegible] orando acsi ceteris
monachis dicto fungeretur et con-
uo sanitati redderetur. Quod ita fa-
ctum est. sic asserebat honestus nostri
monasterii agnoscit monachus.
quilluc posita ab eodem quam
abbatibus monachis hec audi-

Pelagius esse tacebat. xxvi.
quondam illic monachus
cum adhuc [illegible] plana
in [illegible] posita [illegible]
tenebatur febribus. Porro cum di-
u [illegible] cruciaretur. quem
plasitudine [illegible]
[illegible] moueret [illegible]
suo [illegible]
[illegible] noctis
spatium [illegible] dum os quiesce-
rent [illegible] reperiendo ad
[illegible] sepulcrum [illegible]

ult pecu cu dentib iacedo
degluciens obdormiuit.
Facto itaq; mane itaut sa-
nus redoit. ut si pprijs pedi-
bus remeare uellz uti a beo
audiui penit potuisset.

Homo qda n xxvii.
longe amnica flumi-
ne morabat. q uigilia ia-
cop post iudicium dilunus
negligent officijs clericis
ns. ppria uinea opabat.
Cuq; pacto ope admensa
sedet. plumen sum qd an
cu positu sibat. uti ei uisu
c ...pilis facie expandit.
... ei os oblicu faceret. et u
nu ocl'm tumidu redderet.
... h aut ecclias expetit. p
ret admdu nul salutis accip.
S ... regi ... sci ru
desinen p posuit ibiq tou
um mansit. ac uigilias cele-
brat. Cito tio die cu se sa
nu aspic. bri uiui sep alteru
annuati uisitatum spopo-
dit. qd postea negligendo i
firmitate qua amiserat re-
cepit. Ubi denuo remeauit.
et a dolore emdat recessit.
Sic sacsta qei iqbd a adm
mediu exibuit in prestat.

Infantul' qda ina xxviii.
tan uiic. cu aetate suan
utret. plurimitate canuro
clor lumine. Parentes aut
ei ppi pignoris sui cecitate
sese aiuni apicitam cruciaba-
bat. qd ue fact debnir ig-
norabat. P. tam oracla cu
luminarib ierdut media
nas apponit. nichil p fecit

In his q̄ cū nil utilitatis
ipetiit: tandem labore defi
cerent. ad sci rudesindi tu
mulū deuenerunt. ac briusti
cui angustiam supplicat expo
suerunt. Celebrata itaq; una
nocte uigilia: facto man
e. cū puer q̄ ueniant reu
terentur. puer cepit uidere. Se
quenti namq; die cū oblatio
nib; ad scm rudesindum re
cerunt. et quod factum fuerat: cū
ctis retulerunt. Quod si alicui h
oc incredibile fortasse uide
tur: este puer et pater ac ei m
ater adhuc in testimonio ha

Matrona. xxix. [bet
quedā eximia in
digena uanis ipellebat
demonis potentia. Qu
od aut cū oblationib; ad

nulla posset eccliarum limina
instantissime patrib; ac singu
lis implorando salutis bn
ficia. Ad ultimum cū his q̄
flagitabat se fuisse tam co
pie. cellanoua deuenit. u
bi oratione an sci rudesindi
tumba nō minima fudit.
Peractaq; toti noctis uigilia.
preter monachos aggregati.
cū quib; cecinerat. ad pscm
rudesindum sospitate recep.
sicuti ab editore eccle custode
q̄ ei inq bona seruicium exhibuit

P... fadu asimat. xxx.
ē aut ut quoda er clt
noue monachis muro re
mine. maritimas partes
per pisces fisco defferendos pe
teret. ubi athem fuit plagi
um ficatur. casu repit cui

Lob don pelaio
figario

securius.

comitatū adesset. q̃tenꝰ se
ſecꝰ atq; pocia meliꝰ hab
et. Cūq; abbas cū aliq̃nti
ex altā maris ripa qua
erat iturꝰ ammiratꝰ custodā
clia q̄ eū honeste īospiciū
susceperat ī uehiclō trāspor
taretur. iā dictꝰ nuncio cū
q̄bꝰdā abbis famul' fortuī
tu remanē uidet. Naute
ūo reuisi ī n̄ īuēto dn̄o suo.
q̄tē ip̄e q̄odā negociū lōg
e recesserat: nec p̄ce. nec p̄ci
o eundē monachū cū reliq̄s
trāsportare sic illoꝝ dn̄s p
ceperat uoluerūt. s; ī altā p
onti hora recesserūt. & ī ue
hiclō dormire ceperunt. Ho
c autē cū uiderꝫ monachus
p̄nimꝫ angustia coactꝰ. q̄ppe
q̄ ī illo loco aliud uehicu

lū alias repiri n̄ poterat.
cetis q̄ cū eo erāt talia na
rrat. Opportet nos hūiū co
ro aīmi conamine scī uu
desindi auxiliū, a celeri fla
gitare. q̃tenꝰ p eiꝰ suū im
ueniat tantum fere labo
rē n̄ dedignor. ipse nr̄ sit
at in hac necessitatis hora
pi adiutor. Mira res: fle
xis genib; fusisq; p̄cibꝰ ec
ce uehiclm quo naute
dormiebāt: sīn alicuiꝰ du
centis manu. ubi ipse ass
istebat accessit. Qd cū aliꝭ
simul cū piscibꝰ ī gresso. uni
abeodē cognomētū uno
tantū remige ē ī altā pa
rte trāsuectꝰ. Benedicta bn̄dic
tꝰ dn̄s. q̄ tāta meritis scīssimi
uidesindi miracl'a opat'.

Quia nos loq̄ui. .xxxj.
ē scribe oīa q̄ p̄ scīu
suū mirabilia d̄s digna
at᷒ est opari. aliqua ta
mē de multis huic op̄clo
digniū duxi īserenda. q̄
apṫrib᷒ 7 uiris religiosis
audiuim᷒. q̄se ꝓpriis oclis
uidisse. fideliter testabā
t᷒. Vir ġ q̄dā p̄ctis exigē
tib᷒ diu possessus a demo
ne. ueñ ad mōasteriū clīe
none. ubi corp᷒ bt̄i nicde
sindi 7 bt̄e marie dī geni
tcis ecclia requiescat. Qi cū ā
te ipam ecliā deuenissꝫ.
et se cito arrepcū aq̄ solit᷒
erat demōe cognouissꝫ.
accep̄ cultrū quē īuagi
na tenebat. ipiūs tēcium
fr̄atrib᷒ dedit dicēs. Custo
dite

hoc. 7 ducite me ad forās
eclie. ubi iacet corp᷒ scī ni
desindi. 7 obseruate me:
q̄ī in dilacōne sū asolito
demōe īuadēd᷒. Quo dic
to. 7 ipiūs fugiētib᷒ p̄ timo
re. statī g᷒ dcm̄ fuīat. ope
ad iplet. 7 arripit. īcitā ps
tic. 7 tīt ḡuit 7 uexat. Qd
uidentes pīi. q̄ p᷒ fugā
tīti. occurrit tāpi q̄ma
lij. St̄ uenientes aūt mōa
chi. deferūt illū ad tumul
um btīssimi nidesindi. 7 el
dem auxiliū attēci iplorā
tes. ut eidē dignaret̄ mis
o misereri miseri. Sicq; teñ
tes 7 ostringētes illū ne pe
nit᷒ discerpet̄ a demone.
cminabāt ei. modis q̄b᷒
ualebāt ut exiret. 7 abo

discedere debuisset. Cumque sic
diu teneretur et ab ipsis mona
chis interrogaretur quem ob cau
sam ipsum hominem ingrederetur. cepit
loqui et dicere audientibus omnibus qui
astabant. Pro nulla re alia
hunc hominem sum ingressus. nisi pro
voto quod vovit beate mari
e. ut iret ad domum eius et
facere non curavit. Sed et dum egres
sus fuero ab illo non egrediar.
nisi statim iter arripuerit et ac
tum solvere festinaverit. mox
iterum illum arripiam et quasi proprium
possidebo. Si autem votum
exsolverit. potestatem in eum ul
terius non habebo. Cumque iterum
interrogaretur qualiter vel quam ho
ram deberet exire. sic respondit.
Cum fuerit ipse misse celebra
tioni. apprehendite illum per pol
licem digitum et per nares constring
entes. ipsum fortiter retinete.
et sic ab eo recedam. nunquam
ad illum de cetero reversurus. Quod
et factum est. Nam cum ad [illegible]
am campane pulsarentur et se
monachi cepissent ad eius officium
preparare. monachi qui aderant
apprehendentes eum sic ipse di
xerat. et collum eius stola beati pon
tificis circumdantes. cum ipse temp
accessit ab eo demone
premonitum. clamans autem
discerpens. confusus exiit et
discessit. sicque homo per sancti pon
tificis merita liberatus. ad do
mum beate virginis persolvendum
se sanctum votum properavit.
et ita per dei misericordiam liberatum
magne [illegible] ad [illegible]
meavit. xxx.ii.

Quedã mo̅ial' sic a
q̇dã religioso dib
icimus. a partib' gallie ue
niens dicebat ia lõgo
tp̃e ab maligno sp̃u se
possessã. Que causa liba
tiois spe. inistoy apl'oy et
plimoy scõy asserebat se
limina uisitasse. nũq̃m
tũ se senserat meli' habu
isse. Cũ aũt p' multũ tp̃i
is spatiũ eet multiplicite'
bis etiã 9modis 1eruaa
tib' fatigata. diuina mi
sẽante gr̃a. audiuit 7 diu
ina ea reuelatõ monuit
ut aũt sepulcrũ sci rude
sindi epi q̃ totis deuerec
et ibi p̃ ipi suffragia reci
per sõniõ sanitate eo p
lunc 9 ven galleciã q̄ũi

mõasteriũ inueñ locũ. pul
sauit et intrauit. ibiq; p̃ali
ãs. aliq̃t i orõnib' 7 uigili
is pseuãns salute q̃m diu
optauat gl'iosi rudesindi
meritis impetrat. et sic 9pãte
xp̃o incolumis ad p̃ia rem
lio etiã cantit xxxiiij.
tp̃e cũ the ad festũ
sci rudesindi q̃d fieri
solet i kl'is marcij more so
lito 9uenirẽt. puer q̇dam
i turba fous erẽt oratoriũ
ab inmũdo sp̃u grãut ua
dit et torq̃t. Hunc ĩ ṽo di
uino cuctis miranb' cursu
rapido ad ecc̃liã ueniens
sup bti põtificis tumulũ
cõcito se piec. 7 mox dulci
pssus sopore suauit ob do
rmiuit. Cũcq; mõachoy co

uict⁹ q̄ tūc foras ī pcessio
ne ad honorē gliosi p̄su
lis laudes d̄o decātab
at: ad ecliam iā reduxi;.
cōpacientes eidē p̄uo allo
respōsoꝝ. S̄ce uincētino
cepīt deuote astātes ān
sepulcrū unanimit̄ decā
tare. finito respōsorio et
orone: sci meritis atq; suf
fragiis: ab īmūdo spū ra
sopno let⁹ & hylaris exsu
rex. sic deīceps liber ab il
lo īcōmōdo multos postea ui
[A]lit Cx. ānos. xxx.iiij
quidē puer ... de te
rra cadere. duct⁹ est ad mo
nasteriū clinie subsidiū
huius adiuo p̄sci uincēti
di ... petitur? S; dūa
parētib⁹ ... fuiss;

ad sepulcrū sci corporis ī
ecliā deportat⁹. sca orōe
pro eo ad dūm q̄ ... dormiens
paululū requieuit aliquā
euentū rei expectātib⁹: eidē
p̄uo exteriore carētī lumine
apparuit q̄dā ep̄c ut ipse
postea testabat⁹ dicens illi.
Surge īmme d̄ni. uade
cū salute. Ad q̄m uocē ill'
ūinat⁹ puer⁹ surgens p̄ua
cū circūstātib⁹ glorificauit
nōm dn̄i ihū xpi. q̄ p sc̄os
suos tā magna mirabi
lia dignat⁹ est opā. Certa
ut illa uisiōe s̄ pceptū fi
at. adp̄pria redis est ē salute.
[H]omo q̄dā. xxx.v.
...per⁹ uisiōis no
mine de ... Caligi
do ... pisc̄. q̄ curt̄.

turta.

ad ponus nolaret. accidit ut
os piscis inter guttur ipsius
teneretur. Quod cum diu nisu aliquo
uel ingenio non posset eicere, in
gluttum. quod preposse in instis
et palam accusabat monas
terio clusus tandem animi
enti dira uenit ad sepul
crum beati uidesindi necessita
tis angustia coarctatus confi
sus tamen de ipsius posse bene
ficio per dei gratiam curari. Dum
que ad idem monasterium uenisset
rogauit monachos ut
illum introducere dignarentur
ubi erat corpus iam dicti beati
uiri confessoris. Cum enim presen
tatus fuisset, uenit ei ab ali
quo qui astabat ...
recordatus quod ... loco fuerat
in mistoriis accusatur. Quam

ipse penitens primum confite
batur fideliter quod decerto
emendens. uere credimus per
beatum uidesindum dabit tibi
dominus sanitatem. Quibus di
ctis: culpam cognouit. emen
dationem promisit. et cum a
stantibus pro merenda sanitate
pariter exorauit. Cumque in
oratione aliquamdiu permans
eret: dixit ei quidam. Tu
met ipsi si potestis. Cumque
hoc faceret: eruit spinam
que illum grauiter affligebat.
et ita sanus effectus a domino per
beneficium sanctissimi uidesin
di. rediit in domum propriam
a maligna inquietudine qua
antea prius monasterio exhibeb
at decetero emendatus. .xxxvi.

P uella quedam habens

istancie grauissimũ apostem
a uenit ad monasteriũ ubi
pietatẽ p̃ci rudesindi
inuita implorare. Cuius faci
es ita iam erat inflata. ut
ab inflatione illa oculi cla
uderent. et caput ac tota fa
cies inflata rotunditate ita
minuat. quod accedẽtes uix
poterant illã p̃ horrore ni
mio intueri. Excreuerat eti
am in ipsius faciei parte sub
uno oculorũ quedam tumor a
dinstar parui pomi qui
uidebatur quasi initiũ to
cius inflationis. Que puella
cũ a deuoti confessoris xpi tu
mulũ esset ducta. et sci an
[illegible] qui ei cũ inflatione ab ipsius
digito receptus fuerat: in ipsa
tumida facie poneret. pali

latũ cũ dolore cepit decres
cere tumor ille. et sic e[illegible]
ad cunctũ diem p ei gra
ciam et sci ei famili. [illegible]
um minoratus. quod uix post
in ipsa misericula. doloris ulius
uestigiũ inuenit. Pro quo
xpo et ei sanctissimo psulli la
udes referẽs plurimas ad
ppa rediit cũ salute. xxxvij.

Quedam dicta Iulmana de
uilla Laureyroa.
manũ habebat reflexis ipa
lma usque digitis penitus
inutile et contractam. Que cũ fa
mã miraculorũ sci rudesin
di auribus percepisset: recepta
de sanitatis. fide concepta
uenit ad eius monasteriũ et
sepulcrũ. Sed cũ a deuotis fi
delibus presentaret. monachi q[illegible]

adherant. sed potius eas
anulum et ipse alias reli
quias deduceret. in palmam
manus inclusam super in
fixos et minus astrictos di
gitos posuerunt. et facta
oratione per illum ante sancti tu
mulum reliquerunt. Cum autem
ad eum redierint post aliquod
dierum spatium invenerunt di
gitos illos mobiles. qui
paulo ante in palmam de
fixa ut diximus et arcti te
nebantur. Nos cum tempestates
tetigissent absque ullo dolo
re primo pollice levante
tunc deinde ipsum alii subse
quentes. extensi atque directi.
anulus cum capsula argen
tea. in qua est plane in palm
a manus mirabiliter est inventus.

Quo viso miraculo. cuncti
qui convenerant cum ipso sanato
clerico deo et sanctis eius pro tanto be
neficio dignas gratias retule
runt. xxxviii.

Aliud quoque non minus mirac
ulum quod nullus qui super est est
cognitum. non dimittimus reticen
dum. ut quamvis indigni et pec
catores. per nos tamen ea que a cer
tis testibus audivimus cogni
ta et probata dei mirabilia pre
dicantur. Erat quidam clericus quidam no
mine michael. cuius etiam ac
tibie ... ita erant
pariter pedibus et ... ac si fu
issent adiunctae ingenio aliquo vel
industria glutinate. Unde pluri
mo tempore sic mansit permansit vel de
ne ... desperans
de salute corporis. qui iam pen

Divina gu... nomen

ꝰ desperaret. Sed inspiratione di-
uina quere[n]tem sancti sui confessoris
uolebat apud homines amplius
constitui. Iussit eos maritus eius ut
ducerent illum ad monasterium sancti
Audesindi. Cumque ducti fuissent
et ad beati sepulcrum introm[i]sisse[nt]
fuit ibi pluribus aliquot per[man]sisse
in orationibus et uigiliis. Quadam
uero die cum more solito ma-
ne ante tumulum aliquis ma-
nibus duceretur. ibique solum inter co-
lumpnas monumenti iactare-
tur. accidit ut ad conuentum misse
officium ageret. Quod cum fieret. in-
uocatus cepit angustiari in-
mensum et magnis uocibus ad
clamare dicens. Succurrite fr-
atres succurrite quia uos[t]er tan-
tum sic a canibus deuorat[ur]. Et
hec clamantis uocibus ecla-

mante. ecce surgere uiderunt
columpnam ipsius sepulcri iacentis
reliquiis: undique fratribus uiderunt
illum stare pedibus et clamantem
et audierunt strident[es] ossa ei[us]
firmari et grauiter et uiderunt
exire ab eo sanguinem de iun-
cturis et sic perfunct[e] et intercessionem
sancti confessoris Christi in[c]olumis ex-
titit et redditus est sanitati.

Capitulum. xxxviii. Liber IV capitulum II

Aliud quoque miraculum quod
a duabus monialibus satis re-
ligiosis feminis et hones-
tis. apud monasterium de toni-
no uendica relatione didici-
mus contigisse. hinc opus fuis-
se credimus inserendum. Quae
dicunt. Fuit ibi altera eiusdem
domus monacha sueta puer
accidit uenerit ligat in

partib' de toronio q̄dam
miles de ceruaria cum
hoīb' suis cepit quendam
q̄ ut ipē dicebat hoīem
inimicū. Quo capto p̄fa
tū monasteriū hospitādi gr
atia intrauerūt. et ibi cū ma
cerare et male tractare co
rām moīalib' ⁊ corā oīb'
p̄sonib' ⁊ penis alijs g̃
uib' iceperūt. quē accipiē
tes ligatis pedib' et extēsis
brachijs. i lācea subt' tu
nicā admodū crucifixi du
re ⁊ acerbe i solo p̄stratū se
sup brachia ipī ⁊ sup lācea
p̄iecerūt. Videtes aūt
scimoīales oīa q̄ fiebāt.
corā altari qđ ibi cōstruc
tū erat i honore bti rud
esindi scīssimi cōfessoris se

cū magnis fletib' et sing
ultib' p̄sternētes. auxiliū di
uine miē q̄ nullū mise de
serit cōfidentē. deuotissīe
exorabāt ut intercedēte bti
ssimo cōfessore miserū illū
hoīem morte mane p̄icul
dubio expectantē diuina
clemētia libaret. Quarū
etiā una p̄ cordis amari
tudine. pānos q̄ erāt sup
ipm altare uolēs abeo
arripe. sic aiebat. Obtē
rudesinde si nō digneris
succurrere ⁊ illū miserū hoi
em libare. altare tuū pe
nit' denudabo. Quod cū
illi hoīes cognouissēt. q̄dā
ex eis spū superbie cōcitati.
ipetu furoris ⁊ crudelita
tis sic dicebāt. Ponē ī sup

biam do et sco rudesindo qd
hac nocte ho iste effugerat
ul' euadat. His dictis puc
ati confessorem suu rudesin
du sic hoiem illu di mia lib
auit. Quia tunica q induct
erat: admodu crucifixi ut
diximus cu pdictis ligami
nib' in lancea remanserat. Et
pgressi itaq; mane inue
nientes hoiem: confusi de mo
nasterio recesserunt. dicentes cunc
tis q ibi aderant. et dicite bn
renigas scissimi rudesindi
et hic sermone. et cu oib' q
aderant et uidebant uberrim
p gaudio flentes do et scissi
mo pontifici gras et laudes
innumerabiles reddiderunt. Cui
est honor et glia in scla sclorum.

Nostrus qda; tpib' x.
udini qda in uilla
eu sarniu nuc. qap inola
tiu sci facudi logo tpe
habitauit. Vir ueno ab ill
ex tpmeure etatis cu ch
albe religiosus. petita ab a
bate suo licetia et obtenta ce
nobiu pexit illuc. Cumq
ibi diuci moraret: et satis
sacis morib' p pollerent: co
git eu lingue offm amit
tere. tali qd oi locutione p
ori tuabat. Verum cu mu
in longo tpis spacio p ma
sisset: nimis affligebat tri
stitia et dolore. uoles intro
ciens cu baculo quo sus
tetabat peruenit ad mun
ta sci rudesindi qui p hoc

insinuaret quod ipse beatus confess
or sinuellet . redderet [illegible]
te. Unde factum est cum conventus m
onachorum in ecclesia deo gratias
redderent: a choro exire u
clericus. audivit vocem sancti pontifi
cis rudesindi incipientem
quoddam responsorium in veneni
quod mox eo incipiente: omnes
pariter cantaverunt et deo gratias
egerunt. De tot beneficia presta
[illegible] vos prehemi[illegible] confessoris

Legimus dicente sa .x.i.
lomone: filius sapiens [illegible]
[illegible] patris. Prima [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] sapiente filio beato [illegible]
rudesindo. dei patris sapi
entiam collaudare et eius sap
ientiam exaltare. cuius filii sa

prientia apparuit manifes
ta cum sermentum templi [illegible]
sapientissime dedicavit. iuxta
quod ait apostolus Templum dei unus
quod estis vos. Cuius templi sapientia
sanitate et virtute miraculis
signis et prodigiis illustrata:
multa languentium membra in
tus languoribus defecta nos sic
uti ipse in evangelica [illegible]
[illegible] integre restituta [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] magna [illegible]
media [illegible]
[illegible]
pariter [illegible]
[illegible] nuncupat [illegible]
immensitatis magnitudine:
privata lumine oculorum longa
[illegible]

sanctorum loca frequentius peragrans
et ecclesiarum limina uisitans:
tandem ammonita a sacrista eius
noue que de nouo illa fuerat ordi
nate: quatenus sepulcrum sancti rud
sindi cum deuotione et oblatio
nibus uisitaret. Quo audito
illi non differens. sed quantocius com
plere opere properauit. Que ueni
ens eidem noua abbatie sancta
e in ecclesia coram sancti confessoris sa
rchofago prostrata: quamuis pa
tpanis. columpnas quibus sancti rud
sindi tumba sustentabatur. [illegible]
do et deosculando fieri accinge
bat. Que sic pro ... uigiliis
celebratis. cepit aliquantulum ui
de uenit ille euangelicus qui
dicat homines tanquam arbores
ambulantes. uerum post dies
aliquos clare lumine recepto in

columne accepta repedauit

Quia ea ... x. ij.
que ... con
posuit fuit ...
gis delectamur ...
memorie commendare. Jo
en de ... bti ru
desindi non uidit hunc
opus inserere dignum du
xi. Tempore quo clare in
cmorie illustrissimi fer
nandi [regie] ... gl'io
sissimi principis regis castello
sii. Princeps quidam illustris

et potens nūc fernād⁹
rod'erici de cast° cū m
agna [illegible] de tr̄a
et p[illegible]tinos suo b̄tissimi
[illegible]ndi. uenit ad
monasteriū celienoue
[illegible] omnibus apo[illegible]
et [illegible] bona [illegible]
nasterij uiolent sempe
[illegible] ipso cū mil
[illegible] circa magnū
[illegible] hospitali dicti m
[illegible] defere monachi
[illegible] ad tub[illegible]
[illegible] b̄tissimi rud̄
[illegible] ut eos et
[illegible] ut p[illegible] deffen
[illegible]
[illegible] ipsi [illegible]
[illegible]
[illegible]
hec uba cū lacrimis p[illegible]

rupiū. O dulcissime sā
ssime exurge q̄re obdo
rmis dn̄e. exurge et ne
repellas in finē. Quare
faciē tuā auertis oblui
ceris tribulationē nr̄am.
Exurge dn̄e adiuua nos
et libera nos. Recordare
tamen promissionis tue
qua promisisti [illegible]
[illegible] deffensorē. Ecce
enī iā nō sufficiē tua patr
im[illegible] patrimoniū dissipa
re. [illegible] hic [illegible]
nō [illegible] dño desce
uit. [illegible] similia dn̄
monachi dicti monasterij
dicentes lacrimātes. frequen
[illegible]
[illegible] ecclis,
[illegible]
[illegible]
Item

et strepitum horrem militu(m)
a longe extraherent. diab
olus ex ore eius loquens
sic dicitur accusantibus abbati
et monachis respondisse: per
mittite me cohibere depre
datorem patrimonii sanctissimi
nostri [illegible] dñs enim me
constituit ultorem iniuri
arum sibi [illegible] eum suam
temeritate depredatus est. et
nunc etiam hic presentes nem
[illegible] in umbra sua monasterium
quod ipse sanctus construxit custodi
[illegible] inuadere [illegible] ipsi at
que dissipare [illegible] et ac
cipientes [illegible] precipiem
strepentem [illegible] dum et
[illegible]
[illegible] tunc [illegible]
posuerit. [illegible] tota noc
te illa iacuit semiuiuus. ma

ne autem facto [illegible] cum
diabolus [illegible] in
terrogaret [illegible] quare
cito ipsum dimitteret, sic respon
dit: nisi primo curia [illegible]
am restitueret et magnam
faceret ipse [illegible] ei quod
nunquam [illegible] nec [illegible]
um istud ingredi [illegible]
nocuit ipsum aliquatenus non
dimittam. [illegible]
[illegible] abbatem et monachos [illegible]
cum principe [illegible]
cerunt [illegible]
tum. Quo facto [illegible]
lumis factus est eadem hora
restitutisque rapinis [illegible]
omnes cum magno timore
a monasterio recesserunt. P
[illegible] vindicet? deus [illegible]
confessoris sui sit dignatus
iniurias vindicare. [illegible]

BIBLIOTECA NACIONAL DE LISBOA

esoo